C/2024/1195

23.2.2024

P9_TA(2023)0335

Vmesno poročilo o predlogu za vmesni pregled večletnega finančnega okvira 2021–2027

Resolucija Evropskega parlamenta z dne 3. oktobra 2023 o predlogu za vmesni pregled večletnega finančnega okvira 2021–2027 (COM(2023)0337 – 2023/0201R(APP))

(C/2024/1195)

Evropski parlament,

— ob upoštevanju členov 311, 312 in 323 Pogodbe o delovanju Evropske unije (PDEU),

— ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2022/2496 z dne 15. decembra 2022 o spremembi Uredbe (EU, Euratom) 2020/2093 o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 ([1]),

— ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU, Euratom) 2020/2093 z dne 17. decembra 2020 o določitvi večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 ([2]) ter skupnih izjav Parlamenta, Sveta in Komisije v zvezi s tem ([3]) in povezanih enostranskih izjav ([4]),

— ob upoštevanju Medinstitucionalnega sporazuma z dne 16. decembra 2020 med Evropskim parlamentom, Svetom Evropske unije in Evropsko komisijo o proračunski disciplini, sodelovanju v proračunskih zadevah in dobrem finančnem poslovodenju ter novih virih lastnih sredstev, vključno s časovnim načrtom za njihovo uvedbo ([5]) (v nadaljnjem besedilu: medinstitucionalni sporazum),

— ob upoštevanju predloga Komisije z dne 20. junija 2023 za uredbo Sveta, ki spreminja Uredbo (EU, Euratom) 2020/2093 o večletnem finančnem okviru za obdobje 2021–2027 (COM(2023)0337),

— ob upoštevanju sporočila Komisije z dne 20. junija 2023 z naslovom Vmesna revizija večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 (COM(2023)0336) in priloženega delovnega dokumenta služb Komisije (SWD(2023)0336),

— ob upoštevanju predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2023 o vzpostavitvi instrumenta za Ukrajino (COM(2023)0338),

— ob upoštevanju predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta z dne 20. junija 2023 o vzpostavitvi platforme za strateške tehnologije za Evropo (STEP) in spremembi Direktive 2003/87/ES ter uredb (EU) 2021/1058, (EU) 2021/1056, (EU) 2021/1057, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) 2021/1060, (EU) 2021/523, (EU) 2021/695, (EU) 2021/697 in (EU) 2021/241 (COM(2023)0335),

— ob upoštevanju predloga splošnega proračuna Evropske unije za proračunsko leto 2024, ki ga je Komisija sprejela 5. julija 2023 (COM(2023)0300),

— ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2020/2092 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. decembra 2020 o splošnem režimu pogojenosti za zaščito proračuna Unije ([6]),

— ob upoštevanju Uredbe Sveta (EU) 2020/2094 z dne 14. decembra 2020 o vzpostavitvi Instrumenta Evropske unije za okrevanje v podporo okrevanju po krizi zaradi covida-19 ([7]),

([1]) UL L 325, 20.12.2022, str. 11.
([2]) UL L 433 I, 22.12.2020, str. 11.
([3]) UL C 444 I, 22.12.2020, str. 4.
([4]) UL C 445, 29.10.2021, str. 240.
([5]) UL L 433 I, 22.12.2020, str. 28.
([6]) UL L 433 I, 22.12.2020, str. 1.
([7]) UL L 433 I, 22.12.2020, str. 23.

— ob upoštevanju Uredbe (EU, Euratom) 2018/1046 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 18. julija 2018 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije, spremembi uredb (EU) št. 1296/2013, (EU) št. 1301/2013, (EU) št. 1303/2013, (EU) št. 1304/2013, (EU) št. 1309/2013, (EU) št. 1316/2013, (EU) št. 223/2014, (EU) št. 283/2014 in Sklepa št. 541/2014/EU ter razveljavitvi Uredbe (EU, Euratom) št. 966/2012 ([8]) (v nadaljnjem besedilu: finančna uredba),

— ob upoštevanju predloga uredbe Evropskega parlamenta in Sveta z dne 16. maja 2022 o finančnih pravilih, ki se uporabljajo za splošni proračun Unije (COM(2022)0223),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 10. maja 2023 o vplivu vse višjih stroškov izposojanja za instrument Evropske unije za okrevanje na proračun za leto 2024 ([9]),

— ob upoštevanju svoje resolucije z dne 15. decembra 2022 o nadgradnji večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027: odporen proračun EU, primeren za nove izzive ([10]),

— ob upoštevanju mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora z dne … ([11]),

— ob upoštevanju člena 105(5) Poslovnika,

— ob upoštevanju pisem Odbora za razvoj, Odbora za zaposlovanje in socialne zadeve, Odbora za promet in turizem, Odbora za regionalni razvoj, Odbora za kmetijstvo in razvoj podeželja, Odbora za kulturo in izobraževanje, Odbora za državljanske svoboščine, pravosodje in notranje zadeve, Odbora za ustavne zadeve ter Odbora za pravice žensk in enakost spolov,

— ob upoštevanju poročila Odbora za proračun (A9-0273/2023),

Splošna ocena predloga Komisije

1. pozdravlja dejstvo, da je Komisija po pregledu večletnega finančnega okvira za obdobje 2021–2027 prišla do enakih ugotovitev kot Parlament decembra 2022, in sicer, da so svetovni dogodki z radikalnimi spremembami presegli večletni finančni okvir, ki je bil sprejet leta 2020, da je bila proračunska prožnost zaradi številnih kriz izčrpana in da je potrebna večja prožnost za odzivanje na nepredvidene okoliščine, da večletni finančni okvir vsebuje strukturne težave, ki jih je razkril gospodarski in družbeni razvoj, in da je zato nujna revizija uredbe o večletnem finančnem okviru in njene priloge;

2. poudarja, da se mora revizija osredotočiti na obravnavanje številnih posledic ruske vojaške agresije proti Ukrajini, na povečanje odprte strateške avtonomije in suverenosti Unije ter na zagotavljanje ustrezne prožnosti Unije za odzivanje na krize; zato pozdravlja predlog Komisije za ciljno usmerjeno revizijo kot prvi korak v pravo smer, vendar meni, da je potrebna višja, a realistična raven ambicij, da bo večletni finančni okvir lahko bolje obravnaval strukturne izzive v proračunu in postal bolj primeren za prihodnost;

3. meni, da je predlagana revizija usmerjena le na nekatera najbolj pereča področja v obstoječem okviru in ne obravnava v celoti vseh potreb in izzivov, ki jih je opredelil Parlament;

4. pričakuje, da bo Komisija še naprej temeljito ocenjevala vse sedanje in prihodnje potrebe, tudi kar zadeva socialno in ekonomsko konvergenco, vpliv na regije, ki jih je vojna najbolj prizadela, ter potreben odziv na podnebno krizo in krizo biotske raznovrstnosti; poudarja pritisk inflacije po vsej EU, zlasti na upravičence EU, kot so kmetje, študenti in otroci; obžaluje, da predlog za revizijo ne upošteva dejstva, da je trenutna kriza zaostrila in bo še poslabševala socialno-ekonomski položaj najranljivejših ljudi v Uniji, zlasti otrok, ki živijo v revščini ali jim ta grozi, ter da bo imela dolgotrajne posledice; poudarja tudi, da predlog za revizijo ne odraža ambicije Unije, da bi se odločneje borila proti skrb zbujajoči revščini otrok in prispevala k njenemu izkoreninjenju prek evropskega jamstva za otroke, ki je bilo vzpostavljeno pred kratkim; zato vztraja, da morata Svet in Komisija upoštevati poziv Parlamenta, naj Unija v obdobju 2024–2027 naredi občutno več za izkoreninjenje revščine otrok, in poziva k okrepljenemu evropskemu jamstvu za otroke večletnem finančnem okviru za obdobje po letu 2027;

([8]) UL L 193, 30.7.2018, str. 1.
([9]) Sprejeta besedila, P9_TA(2023)0194.
([10]) UL C 177, 17.5.2023, str. 115.
([11]) [Doda se sklicevanje: sprejetje na plenarnem zasedanju 20.-21. septembra]

5. pozdravlja dejstvo, da v skladu s stališčem Parlamenta predlog za revizijo ne vodi do popravka predhodno dodeljenih nacionalnih sredstev navzdol; poudarja osrednjo vlogo in dodano vrednost kohezijske politike kot bistvenega instrumenta Unije za naložbeno politiko in konvergenco;

6. opozarja, da se za razliko od nacionalnih proračunov, kjer inflacija vpliva na nominalno vrednost prihodkov in odhodkov, zgornje meje porabe večletnega finančnega okvira prilagodijo na podlagi 2-odstotnega deflatorja, ki se uporablja za cene iz leta 2018, medtem ko se zgornja meja lastnih sredstev prilagaja inflaciji; je izjemno zaskrbljen, da bi lahko inflacija po navedbah Komisije realno vrednost večletnega finančnega okvira v sedemletnem obdobju zmanjšala za 74 milijard EUR, kar bi neposredno vplivalo na upravičence do sredstev EU;

7. zato poudarja, da so se zaradi nepričakovano visoke inflacije prihodki, ki jih države članice namenijo za porabo v okviru večletnega finančnega okvira, zmanjšali kot odstotek bruto nacionalnega dohodka (BND); poleg tega ugotavlja, da so rabati za pet držav članic upravičenk vezani na inflacijo in so se zato povečali za višjo stopnjo kot zgornje meje večletnega finančnega okvira, s čimer se je povečalo breme za druge države članice, ki morajo pokriti primanjkljaj; kot takojšnji ukrep poziva k prilagoditvi rabatov na podlagi 2-odstotnega deflatorja; poleg tega opozarja na svoje dolgoletno stališče, da bi bilo treba odpraviti rabate in druge popravne mehanizme;

8. poudarja, da je inflacija poleg zmanjšanja realne vrednosti večletnega finančnega okvira povzročila tudi znatno povečanje obrestnih mer, s čimer so se povečali stroški izposojanja v EU, zlasti v zvezi z odplačevanjem dolga Instrumenta Evropske unije za okrevanje (EURI), s čimer se je proračun še dodatno zmanjšal;

9. poudarja, da bi tudi ob upoštevanju predloga Komisije za revizijo večletnega finančnega okvira skupne odobritve za prevzem obveznosti znašale le 1,03 % BND, skupna sredstva za plačila pa le 1,02 % BND; opozarja, da naj bi sredstva za plačila v sedanjem večletnem finančnem okviru prvotno znašala 1,10 % BND; poudarja, da povečanje, ki ga predlaga Komisija, predvidoma ne bo pokrilo vpliva inflacije;

10. je seznanjen z oceno Komisije, da bo predlagana revizija zahtevala povečanje zgornje meje za odobritve plačil v letih 2026 in 2027; poudarja, da je verodostojnost Unije odvisna od zagotavljanja ustreznih sredstev za plačila za kritje obveznosti; poudarja zamude pri izvajanju nekaterih programov, ker so bili sprejeti pozno in zaradi motenj v projektih, kar je posledica krize zaradi covida-19; v zvezi s tem poudarja tveganje zaostanka pri plačilih v poznejših letih obdobja večletnega finančnega okvira in v naslednjem večletnem finančnem okviru; da bi zmanjšali to tveganje, bi bilo treba odpraviti letno zgornjo mejo odobritev plačil za uporabo enotnega instrumenta za rezervo;

11. ponovno poudarja pomen horizontalnih načel v zvezi s podnebjem, biotsko raznovrstnostjo in enakostjo spolov, na katerih temeljijo večletni finančni okvir in vse z njimi povezane politike EU; opozarja, da so cilji v zvezi s podnebjem in biotsko raznovrstnostjo ter obveznost spoštovanja načela, da se ne škoduje bistveno, in spodbujanja enakosti spolov določeni v medinstitucionalnem sporazumu, in vztraja, da morajo te določbe podpirati tudi posodobljeni večletni finančni okvir; poziva Komisijo, naj izpolni svoje obveznosti iz medinstitucionalnega sporazuma in sprejme konkretne ukrepe, s katerimi bo poskrbela, da bodo dogovorjeni cilji in politični cilji v celoti doseženi;

12. opozarja, da je treba porabo v razdelku 7 določiti na raven, s katero bo mogoče zagotoviti, da bo imela EU uspešno in učinkovito upravo, kot predlaga Komisija;

13. ponavlja svoje stališče, da mora biti revidiran večletni finančni okvir vzpostavljen do 1. januarja 2024 in zagotoviti okvir za proračun za leto 2024; zato vztraja, da je treba hitro sprejeti spremenjeno uredbo; v zvezi s tem pozdravlja dejstvo, da je Komisija upoštevala poziv Parlamenta k pregledu in reviziji večletnega finančnega okvira;

14. ponavlja svojo dolgoletno zahtevo, naj se vsi proračunski instrumenti, ki zajemajo porabo na ravni Unije, v celoti vključijo v proračun, da se tako zagotovijo preglednost, odgovornost, popoln demokratični nadzor ter zaščita finančnih interesov Unije; vztraja, da vključitev teh instrumentov v proračun EU ne bi smela povzročiti manjšega financiranja za druge politike in programe EU;

15. poudarja, da obstaja jasna povezava med spoštovanjem pravne države in učinkovitim izvrševanjem proračuna EU; pozdravlja pozitiven učinek uredbe na splošni režim pogojenosti za zaščito proračuna EU in meni, da že sedaj učinkovito odvrača od kršitev načela pravne države; opozarja Komisijo na njeno obveznost v skladu z uredbo, da zagotovi, da končni prejemniki ali upravičenci do sredstev EU ne bodo prikrajšani za sredstva, ki jih dolgujejo, zlasti kadar se sprejmejo ukrepi v primeru kršitev načel pravne države v skladu z uredbo;

16. je pripravljen dejavno in konstruktivno sodelovati s Svetom in Komisijo, da bi zagotovili, da bo revidirani okvir, ki obravnava celoten predlog Komisije, sprejet pravočasno in bo vzpostavljen do 1. januarja 2024; opozarja, da se institucije v medinstitucionalnem sporazumu zavezujejo, da bodo določile posebne ureditve za sodelovanje in dialog v celotnem postopku, ki bo privedel do sprejetja obsežne revizije večletnega finančnega okvira;

Dolgoročna podpora Ukrajini

17. opozarja, da so Unija in njeni prebivalci že od samega začetka vojne v ospredju pri podpiranju Ukrajine in izkazujejo solidarnost z Ukrajinci v njihovem boju za obrambo demokracije pred avtoritarizmom; poudarja, da je bila iz proračuna EU doslej zagotovljena finančno pomoč v višini več kot 30 milijard EUR; ponavlja svoje stališče, da mora biti Unija v središču stalnih prizadevanj za finančno podporo Ukrajini in ji pomagati na njeni poti k članstvu v EU;

18. zato pozdravlja predlog Komisije o dolgoročnejši strukturni rešitvi za potrebe Ukrajine po financiranju, ki bodo vključene v proračun EU in zajemale podporo za makrofinančno stabilnost, naložbeni okvir in sredstva za kratko- in dolgoročno okrevanje ter obnovo, za reforme, povezane s pristopom, ter za krepitev upravnih zmogljivosti; meni, da je takšen dolgoročnejši instrument edini izvedljiv način za vključitev drugih donatorjev ter zagotavljanje učinkovite in ciljno usmerjene porabe, ki ustreza potrebam Ukrajine in njenih prebivalcev; vztraja, da bi se bilo treba o instrumentu za Ukrajino dogovoriti karseda hitro po sprejetju revidirane uredbe o večletnem finančnem okviru, saj je financiranje v okviru uredbe o makrofinančni pomoči+ ([12]) zagotovljeno le za leto 2023;

19. meni, da je glede na negotovosti v zvezi z razmerami v Ukrajini smiselno poskrbeti za določeno stopnjo prožnosti v instrumentu; pozdravlja dejstvo, da mora proračunski organ v skladu s predlogom Komisije v letnem proračunskem postopku uporabiti rezervo za Ukrajino, in je odločen zagotoviti, da bo Parlament kot ena od vej proračunskega organa v celoti izpolnil svojo vlogo v tem procesu; poziva Komisijo, naj pravočasno zagotovi vse potrebne informacije, da bo proračunski organ lahko izpolnil svoje naloge;

20. poudarja, da je treba zaščititi načelo pravne države in finančne interese Unije ter preprečevati, odkrivati in odpravljati goljufije, korupcijo, nasprotja interesov in nepravilnosti pri uporabi sredstev Unije v Ukrajini, ki bi morala temeljiti na načelih preglednosti in odgovornosti; meni, da bi moral instrument vsebovati stroge določbe in varovala za doseganje teh ciljev;

Migracije in zunanji izzivi

21. obžaluje, da so bila sredstva, ki so bila na voljo v razdelku 6 (sosedstvo in svet), že pred vojno proti Ukrajini povsem nezadostna in da večletni finančni okvir ni upošteval nadaljnjega financiranja potreb beguncev iz Sirije, Iraka in drugih držav, zaradi česar skoraj ni bilo možnosti za soočanje z dodatnimi izzivi;

22. poudarja, da so se zlasti po ruski vojaški agresiji v Ukrajini mednarodne razmere hitro poslabšale zaradi prehranske, energetske, podnebne in gospodarske krize, ki so močno povečale pritisk na razdelek 6; ugotavlja, da je bila rezerva instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje (NDICI) – Globalna Evropa poleg večkratne uporabe instrumenta prilagodljivosti zelo hitro izčrpana in je bila uporabljena zunaj osrednjega namena odzivanja na nove izzive in prednostne naloge, medtem ko je bil proračun za humanitarno pomoč močno odvisen od uporabe močno obremenjene rezerve za solidarnost in nujno pomoč, katere področje uporabe presega humanitarno pomoč;

([12]) Uredba (EU) 2022/2463 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 14. decembra 2022 o vzpostavitvi instrumenta za zagotavljanje podpore Ukrajini za leto 2023 (makrofinančna pomoč +) (UL L 322, 16.12.2022, str. 1).

23. zato pozdravlja predlog Komisije za povečanje zgornje meje v razdelku 6 v skladu s pozivom Parlamenta, vendar obžaluje, da dodatna sredstva ne pokrivajo v celoti dejanskih potreb oziroma upoštevajo pripravljenosti na nepredvidene dogodke; poudarja, da je dodatna okrepitev v višini 1 milijarde EUR v tekočih cenah poleg predloga Komisije bistvena za dopolnitev rezerve instrumenta za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje – Globalna Evropa ter s tem za vzpostavitev zmogljivosti za odzivanje na krize in nove potrebe; poudarja, da bi povečanje poleg podpore v okviru instrumenta zagotovilo nadaljnjo humanitarno pomoč Ukrajini, pa tudi sosednjim državam, kot je Moldavija, ki jo je močno prizadela vojna proti Ukrajini, in po vsem svetu; poudarja, da je treba spoštovati notranje ravnovesje in porazdelitev med proračunskimi postavkami, kot je določeno v uredbi o instrumentu za sosedstvo ter razvojno in mednarodno sodelovanje; poziva Komisijo, naj zagotovi, da bodo tretje države spoštovale stroge standarde človekovih pravic v vseh fazah izvajanja zunanje politike Unije, tudi v zvezi z migracijami;

24. poudarja, da je zaradi ruske vojaške agresije v Ukrajini, povečane svetovne lakote in revščine, širjenja oboroženih konfliktov ter intenzivnejših in pogostejših naravnih nesreč več milijonov ljudi prisiljenih zapustiti svoje domove in poiskati zaščito v EU; poudarja, da mora Unija še naprej zagotavljati podporo državam članicam gostiteljicam pri sprejemu, naselitvi in vključevanju beguncev;

25. poudarja, da so učinkovito in pravično upravljanje in varovanje zunanjih meja EU, zagotavljanje varnosti Unije ter nemoteno in učinkovito izvajanje migracijske in azilne politike Unije ključne prednostne naloge in bistvene za ohranitev prostega gibanja oseb znotraj Unije in pravilnega delovanja schengenskega območja; poudarja, da je treba voditi migracijsko in azilno politiko, ki bo temeljila na solidarnosti, skupni odgovornosti in spoštovanju človekovih pravic ter zagotavljala gotovost, jasnost in dostojne razmere za ljudi, ki prihajajo v EU, v skladu z vrednotami in mednarodnimi obveznostmi Unije;

26. je seznanjen z oceno Komisije, da bosta za izvajanje novega pakta o migracijah in azilu v obdobju 2025–2027 potrebni dodatni milijardi EUR v okviru razdelka 4 (migracije in upravljanje meja); meni, da dodatne zahteve za Sklad za azil, migracije in vključevanje, instrument za finančno podporo za upravljanje meja in vizume ter decentralizirane agencije v razdelku 4 zahtevajo dodatna sredstva, ki presegajo predlog Komisije v višini 1 milijarde EUR v tekočih cenah, in da bi morala biti dodatna sredstva na voljo od leta 2024;

27. opozarja, da mora natančno razdelitev dodatnih sredstev po programih in proračunskih postavkah v razdelkih 4 in 6 določiti proračunski organ v letnem proračunskem postopku;

Platforma za strateške tehnologije za Evropo (platforma STEP)

28. ponovno poudarja, da je treba zagotoviti odprto strateško avtonomijo Unije, zmanjšati odvisnost od tretjih držav in pospešiti naložbe po vsej Uniji v ključnih strateških sektorjih, med drugim na področju zdravja, surovin in vesolja, ter pospešiti zeleni in digitalni prehod; opozarja, da Komisija ni spoštovala svoje zaveze iz delovnega programa za leto 2023, da si bo prizadevala za ustanovitev novega evropskega sklada za suverenost; meni, da bi morala industrijska strategija Unije zagotoviti pravilno delovanje enotnega trga, preprečiti izkrivljanje trga, ustvariti enake konkurenčne pogoje v EU in zunaj nje ter ljudem zagotoviti potrebna znanja in spretnosti;

29. priznava, da bi lahko predlog o platformi STEP z uporabo obstoječih programskih struktur in ustvarjanjem sinergij hitreje prinesel rezultate; meni, da bi moral predlog o platformi STEP delovati kot preizkušnja za celovit sklad za suverenost v naslednjem večletnem finančnem okviru;

30. ugotavlja, da predlog o platformi STEP združuje ponovno prednostno razvrstitev sredstev v okviru obstoječih programov, vključno s sredstvi kohezijske politike, s ciljno usmerjenimi povečanji za posebne programe v razdelkih 1 (enotni trg, inovacije in digitalno), 3 (naravni viri in okolje) in 5 (varnost in obramba);

31. poudarja, da bi bilo treba za uresničitev strateških ciljev STEP, okrepitev in oblikovanje industrijske politike Unije, povečanje podpore obrambnemu sektorju, ki je pomembnejša kot kdaj koli prej za zaščito suverenosti in celovitosti držav članic EU v radikalno spremenjenem in veliko zahtevnejšem kontekstu obrambne politike, ter za vzpostavitev odprte strateške avtonomije Unije ob hkratnem zagotavljanju enakih konkurenčnih pogojev na enotnem trgu povečati financiranje za STEP, in sicer z dodatnimi sredstvi v višini 2 milijard EUR v tekočih cenah, ki presegajo predlog Komisije v razdelku 1, in v višini ene milijarde EUR v tekočih cenah, ki presega predlog Komisije v razdelku 5;

32. poudarja, da so bile od leta 2021 v vseh razdelkih izvedene znatne prerazporeditve, zaradi česar so programi pod velikim pritiskom in tvegajo motnje; opozarja na svoje dolgoletno stališče, da je treba nove prednostne naloge financirati z novimi sredstvi in ne s ponavljajočimi se prerazporeditvami, zato vztraja, da so potrebna nova dodatna sredstva, da bi zagotovili učinkovito izvajanje drugih programov iz razdelka 1;

33. ponavlja svoje stališče, da bi morala sproščena sredstva ostati v proračunu, proračunski organ pa bi jih moral prevzeti v okviru letnega proračunskega postopka, in v zvezi s tem opozarja na svoje stališče o reviziji finančne uredbe; zato pozdravlja dejstvo, da predlog o platformi STEP predvideva ponovno uporabo sproščenih proračunskih sredstev za raziskave v višini 1,2 milijarde EUR v skladu s členom 15(3) finančne uredbe in da Komisija zato implicitno priznava netočnost svoje ocene sproščenih obveznosti za raziskave, na katerih temelji sporazum o večletnem finančnem okviru za leto 2020;

34. opozarja na svojo dolgoletno zahtevo, da bi bilo treba vse instrumente porabe EU vključiti v proračun ob polnem spoštovanju načela proračunske enotnosti; v zvezi s tem meni, da predlagana dodelitev sredstev za sklad za inovacije v razdelku 3 pomeni pomemben napredek pri njegovi popolni vključitvi v proračun;

Stroški izposojanja za Instrument Evropske unije za okrevanje (instrument EURI)

35. je zaskrbljen, ker je znesek, načrtovan v večletnem finančnem okviru za odplačilo stroškov izposojanja, povezanih z instrumentom EURI, precej nižji od potreb, saj Komisija ocenjuje, da primanjkljaj za obdobje večletnega finančnega okvira znaša med 17 in 27 milijardami EUR; poudarja, da se že v predlogu proračuna pričakuje, da bodo za višje stroške instrumenta EURI v letu 2024 porabljena vsa sredstva v okviru instrumenta prilagodljivosti in približno tretjina sredstev iz razdelka (a) enotnega instrumenta za rezervo;

36. poudarja, da je skokovita rast obrestnih mer po ruski vojaški agresiji v Ukrajini razkrila strukturne pomanjkljivosti, ki so sestavni del arhitekture proračuna EU za odplačevanje dolga; opozarja, da so stroški obresti in odplačevanje dolga odvisni od gibanj na trgu in niso diskrecijska poraba, zato zanje ne more veljati zgornja meja porabe v večletnem finančnem okviru, ne da bi to pomenilo neposredno tveganje za naložbene programe in njihove upravičence ter zmožnost proračuna, da se odzove na nastajajoče potrebe;

37. opozarja, da je Parlament dosledno pozival k rešitvi te težave in vztrajal, da je treba stroške odplačevanja za instrument EURI uvrstiti nad zgornje meje večletnega finančnega okvira;

38. pozdravlja vzpostavitev instrumenta EURI kot posebnega instrumenta nad zgornjimi mejami večletnega finančnega okvira, ki se ga po potrebi uporabi na podlagi dejanskih potreb za odplačevanje; vendar vztraja, da bi moral instrument kriti vse stroške odplačevanja za instrumenta EURI, ne le tiste, ki presegajo načrtovani znesek v razdelku 2b (odpornost in vrednote); poudarja, da bi moral biti tako zasnovan instrument EURI model za upravljanje vseh stroškov odplačevanja za instrument EURI v naslednjem večletnem finančnem okviru;

39. vztraja, da mora Komisija proračunskemu organu pravočasno zagotoviti podrobne informacije o izračunih, na katerih temeljijo napovedi za stroške izposojanja za instrument EURI, vključno z uporabljenimi predpostavkami in parametri, da se omogoči odgovorno upravljanje stroškov odplačevanja;

40. poudarja, da je potreben bolj raznolik in odporen sklop virov prihodkov za proračun EU, da bi zagotovili zanesljivo in trajnostno financiranje okrepljenega in razširjenega večletnega finančnega okvira; zato poziva Svet, naj hitro odobri obstoječe predloge o novih virih lastnih sredstev, in poudarja, da je pri novih virih lastnih sredstev potrebno doseči napredek, ki bo presegal te predloge;

Povečanje zmogljivosti proračuna za odzivanje na krize in porajajoče se potrebe

41. poudarja, da bi imel predlagani model upravljanja stroškov odplačevanja za instrument EURI za posledico ponovno vzpostavitev proračunskega prostora v okviru instrumenta prilagodljivosti in enotnega instrumenta za rezervo med letoma 2024 in 2027, kot predvideva prvotno finančno načrtovanje večletnega finančnega okvira;

42. vendar poudarja, da je v večletnem finančnem okviru na voljo zelo malo prožnosti, saj instrument prilagodljivosti in nerazporejene razlike do zgornjih mej znašajo le 1,05 % zgornje meje za obveznosti; poudarja, da se je sedanji večletni finančni okvir močno opiral na to omejeno prožnost ter se žal poslužil preusmerjanja kohezijske politike, ki pa ni orodje za odzivanje na krize, četudi je bilo večkrat uporabljeno za pokrivanje pomanjkljivosti v proračunski prožnosti ali mehanizmih odzivanja na krize v večletnem finančnem okviru na račun njegovih dolgoročnih političnih ciljev;

43. poleg tega poudarja, da so se od začetka večletnega finančnega okvira povečale potrebe po humanitarni pomoči in odzivanju na izredne razmere v Uniji in zunaj nje ter po podpori v zvezi z naravnimi nesrečami, ki so vedno bolj pogoste in intenzivne, predvsem zaradi podnebnih sprememb, in meni, da se bodo te potrebe verjetno povečale; poudarja, da so bila letna dodeljena sredstva za rezervo SEAR v letih 2021 in 2022 izčrpana ter naj bi bila v letu 2023 v celoti porabljena; obžaluje, da so upravičenci do pomoči iz Solidarnostnega sklada EU v nekaterih primerih prejeli manj kot 50 % pomoči, ki bi jo prejeli običajno, in so morali zaradi omejitev rezerve SEAR dolgo čakati na izplačilo;

44. v zvezi s tem meni, da je predlog Komisije o povečanju sredstev instrumenta prilagodljivosti in rezerve SEAR korak v pravo smer; vseeno vztraja, da mora proračun EU razpolagati s potrebno prožnostjo in proračunskim prostorom, da se bo lahko odzival na krize in se prilagajal potrebam, ki se porajajo in so čedalje večje;

45. opozarja na svoje zahteve po povečanju sredstev za instrument prilagodljivosti in rezervo SEAR ter po dodatnem stalnem posebnem instrumentu nad zgornjimi mejami večletnega finančnega okvira, s katerim bi se omogočilo boljše prilagajanje in hitrejše odzivanje proračuna EU na krize ter njihove socialne in gospodarske posledice; se zaveda, da bo Unija brez takšnega instrumenta še naprej težko poskrbela za to, da bo pripravljena na nepredvidene dogodke, zlasti ker je trenutno 99,6 % proračuna Unije dodeljenega vnaprej; izraža pripravljenost za delo pri iskanju pragmatičnih kratkoročnih rešitev, obenem pa je treba razmisliti o bolj strukturni in racionalni rešitvi za naslednji večletni finančni okvir;

46. poudarja, da se je za proračunsko prožnost izkazalo, da omogoča ciljno usmerjanje sredstev, kamor so potrebna, ter Uniji nudi možnost odzivanja na nepredvidene dogodke in prilagajanja svoje prednostne porabe glede na spreminjajoče se politične, ekonomske ali socialne potrebe; zato vztraja, da je treba sredstva instrumenta prilagodljivosti povečati za 3 milijarde EUR v tekočih cenah nad zneskom, ki ga Komisija predlaga za obdobje večletnega finančnega okvira; poleg tega meni, da bi bilo treba zapadle zneske iz Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji ponovno dati na voljo v okviru instrumenta prilagodljivosti, da bi dodatno povečali prožnost proračuna;

47. ugotavlja, da se zahteve za sredstva iz rezerve SEAR verjetno ne bodo zmanjšale; zato meni, da je okrepitev rezerve SEAR bistvena, da se Uniji omogoči ukrepanje v izrednih razmerah, ki jih povzročijo večje naravne nesreče ali javnozdravstvene krize v državah članicah in državah pristopnicah, pa tudi podpiranje držav, ki niso članice EU in so jih prizadeli konflikti, begunske krize ali naravne nesreče; zato vztraja, da je treba sredstva v rezervi SEAR povečati za 2 milijardi EUR v tekočih cenah nad zneskom, ki ga Komisija predlaga za obdobje večletnega finančnega okvira; obžaluje odločitev o združitvi rezerve za nujno pomoč in Solidarnostnega sklada Evropske unije v sedanjem večletnem finančnem okviru, kar je povzročilo resne pomanjkljivosti pri izvajanju, in opozarja na svoje stališče, da bi bilo treba rezervo SEAR razdeliti na dva sklopa – rezervo za nujno pomoč in Solidarnostni sklad EU;

Priporočila in dopolnitve

48. poziva Svet in Komisijo, naj upoštevata naslednja priporočila in dopolnitve:

(i) povečati je treba zgornjo mejo razdelka 1 za 2 milijardi EUR v tekočih cenah glede na predlog Komisije;

(ii) povečati je treba zgornjo mejo razdelka 4 za 1 milijardo EUR v tekočih cenah glede na predlog Komisije in povečanje sredstev razdelka izvesti od leta 2024;

(iii) povečati je treba zgornjo mejo razdelka 5 za 1 milijardo EUR v tekočih cenah glede na predlog Komisije;

(iv) povečati je treba zgornjo mejo razdelka 6 za 1 milijardo EUR v tekočih cenah glede na predlog Komisije;

(v) povečati je treba instrument prilagodljivosti za 3 milijarde EUR v tekočih cenah glede na predlog Komisije in zapadle zneske v okviru Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji ponovno dati na voljo v okviru instrumenta prilagodljivosti;

(vi) povečati je treba sredstva v rezervi za solidarnost in nujno pomoč za 2 milijardi EUR v tekočih cenah glede na predlog Komisije;

(vii) zagotoviti je treba, da se iz instrumenta EURI, ki je vzpostavljen kot poseben instrument nad zgornjimi mejami večletnega finančnega okvira, krijejo vsi stroški odplačevanja tega instrumenta;

(viii) črtati je treba letno zgornjo mejo odobritev plačil za uporabo enotnega instrumenta za rezervo;

(ix) predlog uredbe Sveta je treba dopolniti, kot sledi:

Dopolnitev 1

Predlog uredbe

Uvodna izjava 4

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Dopolnitev*
(4) Proračun EU bi moral Uniji omogočati, da se na nastajajoče izzive odzove s potrebnimi politikami in izpolni pravne obveznosti, česar ni mogoče doseči v okviru obstoječih zgornjih mej ali s prilagodljivostjo, ki je že izčrpana. Zgornje meje odhodkov v odobritvah za prevzem obveznosti za razdelke 1, 3, 5, 6 in 7, vključno s posebno zgornjo mejo za upravne odhodke institucij za leta 2024, 2025, 2026 in 2027, ***ter zgornjo mejo za razdelek 4 za leta 2025, 2026 in 2027*** bi bilo zato treba zvišati. Posledično bi bilo treba zvišati zgornje meje odhodkov v odobritvah plačil za leti 2026 in 2027.	(4) Proračun EU bi moral Uniji omogočati, da se na nastajajoče izzive odzove s potrebnimi politikami in izpolni pravne obveznosti, česar ni mogoče doseči v okviru obstoječih zgornjih mej ali s prilagodljivostjo, ki je že izčrpana. Zgornje meje odhodkov v odobritvah za prevzem obveznosti za razdelke 1, 3, ***4,*** 5, 6 in 7, vključno s posebno zgornjo mejo za upravne odhodke institucij za leta 2024, 2025, 2026 in 2027, bi bilo zato treba zvišati. Posledično bi bilo treba zvišati zgornje meje odhodkov v odobritvah plačil za leti 2026 in 2027.

Dopolnitev 2

Predlog uredbe

Uvodna izjava 11

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Dopolnitev*
(11) Glede na negotovost glede prihodnjega razvoja obrestnih mer in da bi se izognili nepotrebnim pritiskom na programe Unije, je primerno vzpostaviti nov tematski posebni instrument za kritje vseh stroškov financiranja najemanja posojil za instrument NextGenerationEU***, ki presegajo prvotno načrtovane zneske***. Potrebne odobritve za prevzem obveznosti in ustrezne odobritve plačil v proračunu Unije bi se morale zagotoviti nad zgornjimi mejami večletnega finančnega okvira.	(11) Glede na negotovost glede prihodnjega razvoja obrestnih mer in da bi se izognili nepotrebnim pritiskom na programe Unije, je primerno vzpostaviti nov tematski posebni instrument za kritje vseh stroškov financiranja najemanja posojil za instrument NextGenerationEU. Potrebne odobritve za prevzem obveznosti in ustrezne odobritve plačil v proračunu Unije bi se morale zagotoviti nad zgornjimi mejami večletnega finančnega okvira.

Dopolnitev 3

Predlog uredbe

Uvodna izjava 12

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Dopolnitev*
(12) Rezervo za solidarnost in nujno pomoč ter instrument prilagodljivosti bi bilo treba okrepiti, da se ohrani zadostna zmogljivost Unije za odzivanje na nepredvidene okoliščine do leta 2027.	(12) Rezervo za solidarnost in nujno pomoč ter instrument prilagodljivosti bi bilo treba okrepiti, da se ohrani zadostna zmogljivost Unije za odzivanje na nepredvidene okoliščine do leta 2027. ***Da bi dodatno okrepili prožnost proračuna, je primerno, da se zapadli zneski iz Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji ponovno dajo na voljo v okviru instrumenta prilagodljivosti.***

Dopolnitev 4

Predlog uredbe

Uvodna izjava 12 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Dopolnitev*
	(12a) Zaradi zamud pri izvajanju nekaterih programov v prvih letih večletnega finančnega okvira 2021–2027, vključno z večjimi programi, obstaja tveganje zaostanka pri plačilih v zadnjih letih večletnega finančnega okvira, ko se izvajanje pospeši. Da bi zmanjšali to tveganje in spoštovali obveznosti EU, bi bilo treba odpraviti letno zgornjo mejo odobritev plačil za uporabo enotnega instrumenta za rezervo.

Dopolnitev 5

Predlog uredbe

Člen 1 – odstavek 2

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Dopolnitev*
(2) v členu 9 se odstavek 2 nadomesti z naslednjim:	(2) v členu 9 se odstavek 2 nadomesti z naslednjim:
„2. Rezerva za solidarnost in nujno pomoč ne presega najvišjega letnega zneska ***1 739*** milijonov EUR (v cenah iz leta 2018). Vsi deli letnega zneska, ki se ne porabijo v letu n, se lahko porabijo do leta n+1. Najprej se porabi del letnega zneska iz prejšnjega leta. Vsi deli letnega zneska iz leta n, ki se ne porabijo v letu n+1, zapadejo.“;	„2. Rezerva za solidarnost in nujno pomoč ne presega najvišjega letnega zneska ***2 170*** milijonov EUR (v cenah iz leta 2018). Vsi deli letnega zneska, ki se ne porabijo v letu n, se lahko porabijo do leta n+1. Najprej se porabi del letnega zneska iz prejšnjega leta. Vsi deli letnega zneska iz leta n, ki se ne porabijo v letu n+1, zapadejo.“;

Dopolnitev 6

Predlog uredbe

Člen 1 – odstavek 3

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Dopolnitev*
(3) vstavita se naslednja člena:	(3) vstavita se naslednja člena:
„Člen 10a	„Člen 10a
Instrument EURI	Instrument EURI
1. Instrument EURI ***se lahko uporabi za financiranje dodatnih stroškov, kadar v danem letu stroški*** plačil obresti in kuponov v zvezi s sredstvi, izposojenimi na kapitalskih trgih v skladu s členom 5(2) Sklepa (EU, Euratom) 2020/2053***, presegajo naslednje zneske (v cenah iz leta 2018):***	1. Instrument EURI ***Evropski parlament in Svet uporabita v okviru proračunskega postopka iz člena 314 PDEU za financiranje stroškov*** plačil obresti in kuponov v zvezi s sredstvi, izposojenimi na kapitalskih trgih v skladu s členom 5(2) Sklepa (EU, Euratom) 2020/2053.“;
— ***2024 – 1 840 milijonov EUR,***	
— ***2025 – 2 332 milijonov EUR,***	
— ***2026 – 3 196 milijonov EUR,***	
— ***2027 – 4 168 milijonov EUR,***	
2. Evropski parlament in Svet lahko instrument EURI uporabita v okviru proračunskega postopka iz člena 314 PDEU.“;	

„Člen 10a	„Člen 10b
Rezerva za Ukrajino	Rezerva za Ukrajino
1. Rezerva za Ukrajino se lahko mobilizira izključno za financiranje odhodkov v okviru [uredbe o instrumentu za Ukrajino], njen cilj pa je okvirno zagotoviti vsaj 2 500 milijonov EUR na leto v tekočih cenah.	1. Rezerva za Ukrajino se lahko mobilizira izključno za financiranje odhodkov v okviru [uredbe o instrumentu za Ukrajino], njen cilj pa je okvirno zagotoviti vsaj 2 500 milijonov EUR na leto v tekočih cenah.
2. Rezerva za Ukrajino ne presega 50 000 milijonov EUR v tekočih cenah za obdobje 2024–2027. Letni znesek, mobiliziran v okviru rezerve za Ukrajino v danem letu, ne presega 16 700 milijonov EUR v tekočih cenah.	2. Rezerva za Ukrajino ne presega 50 000 milijonov EUR v tekočih cenah za obdobje 2024–2027. Letni znesek, mobiliziran v okviru rezerve za Ukrajino v danem letu, ne presega 16 700 milijonov EUR v tekočih cenah.
3. Evropski parlament in Svet ***lahko*** rezervo za Ukrajino mobilizirata v okviru proračunskega postopka iz člena 314 PDEU.“;	3. Evropski parlament in Svet rezervo za Ukrajino mobilizirata v okviru proračunskega postopka iz člena 314 PDEU.“;

Dopolnitev 7

Predlog uredbe

Člen 1 – odstavek 3 a (novo)

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Dopolnitev*
	(3a) člen 11 se spremeni:
	(a) odstavek 1 se nadomesti z naslednjim:
	„1. Enotni instrument za rezervo zajema:
	(a) od leta 2022: zneske, ki ustrezajo razpoložljivim razlikam do zgornjih mej večletnega finančnega okvira za odobritve za prevzem obveznosti za leto n–1 in ki bodo dani na razpolago nad zgornjimi mejami večletnega finančnega okvira za odobritve za prevzem obveznosti za obdobje 2022–2027;
	(b) od leta 2022: zneske, ki ustrezajo razliki med izvršenimi plačili in zgornjo mejo plačil večletnega finančnega okvira za leto n–1, da se zgornja meja plačil za obdobje 2022–2027 prilagodi navzgor, ter
	(c) dodatne zneske, ki so lahko dani na razpolago nad zgornjimi mejami večletnega finančnega okvira v določenem letu za odobritve za prevzem obveznosti ali odobritve plačil oziroma oboje, odvisno od primera, če se v celoti izravnajo z razlikami iz enega ali več razdelkov večletnega finančnega okvira za tekoče ali prihodnja proračunska leta, kar zadeva odobritve za prevzem obveznosti, in se v celoti izravnajo z razlikami do zgornje meje plačil za prihodnja proračunska leta, kar zadeva odobritve plačil.
	Vsaka prilagoditev navzgor iz točke (b) prvega pododstavka se v celoti izravna z ustreznim znižanjem zgornje meje plačil za leto n–1.
	Zneski se lahko uporabijo na podlagi točke (c) prvega pododstavka le, če so zneski, ki so na voljo na podlagi točk (a) in (b) navedenega pododstavka, kot je ustrezno, nezadostni in v vsakem primeru kot zadnja možnost za odziv na nepredvidene okoliščine.
	Če se uporabi točka (c) prvega pododstavka, se skupni zneski zgornjih mej večletnega finančnega okvira za odobritve za prevzem obveznosti in odobritve plačil za tekoče proračunsko leto in prihodnja proračunska leta ne presežejo. Zneski, izravnani v skladu z omenjeno točko, se zato v večletnem finančnem okviru ne uporabijo več.“;
	(b) odstavek 3 se črta;

Dopolnitev 8

Predlog uredbe

Člen 1 – odstavek 4

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Dopolnitev*
(4) v členu 12 se odstavek 1 nadomesti z naslednjim:	(4) v členu 12 se odstavek 1 nadomesti z naslednjim:
„1. Instrument prilagodljivosti se lahko v danem proračunskem letu uporabi za financiranje posebnih nepredvidenih odhodkov v odobritvah za prevzem obveznosti in ustreznih odobritvah plačil, ki jih ni mogoče financirati v okviru zgornjih mej, ki so na razpolago za enega ali več drugih razdelkov. Zgornja meja letnega zneska, ki je na razpolago za instrument prilagodljivosti, je ***1 562*** milijonov EUR (v cenah iz leta 2018).“;	„1. Instrument prilagodljivosti se lahko v danem proračunskem letu uporabi za financiranje posebnih nepredvidenih odhodkov v odobritvah za prevzem obveznosti in ustreznih odobritvah plačil, ki jih ni mogoče financirati v okviru zgornjih mej, ki so na razpolago za enega ali več drugih razdelkov. Zgornja meja letnega zneska, ki je na razpolago za instrument prilagodljivosti, je ***2 170*** milijonov EUR (v cenah iz leta 2018)***. Letni znesek, ki je na voljo za instrument prilagodljivosti, se bo vsako leto povečal za znesek, ki ustreza deležu letnega zneska Evropskega sklada za prilagoditev globalizaciji, ki je zapadel v prejšnjem letu***.“;

Dopolnitev 9

Predlog uredbe

Člen 1 – odstavek 5

Besedilo, ki ga predlaga Komisija	*Dopolnitev*
(5) Priloga I se nadomesti z ***besedilom iz Priloge k tej uredbi.***	(5) Priloga I se nadomesti z ***naslednjim:***

„PRILOGA I

VEČLETNI FINANČNI OKVIR (EU-27)

(v mio. EUR – cene iz leta 2018)

ODOBRITVE ZA PREVZEM OBVEZNOSTI	2021	2022	2023	2024	2025	2026	2027	Skupaj 2021–2027
1. Enotni trg, inovacije in digitalno	**19 712**	**20 211**	**19 678**	***20 399***	***19 715***	***19 821***	***19 624***	***139 160***
2. Kohezija, odpornost in vrednote	**5 996**	**62 642**	**63 525**	**65 079**	**65 286**	**56 787**	**58 809**	**378 124**
2a. Ekonomska, socialna in teritorialna kohezija	1 666	56 673	57 005	57 436	57 874	48 414	49 066	328 134
2b. Odpornost in vrednote	4 330	5 969	6 520	7 643	7 412	8 373	9 743	49 990
3. Naravni viri in okolje	**53 562**	**52 626**	**51 893**	**52 123**	**51 195**	**49 999**	**49 207**	**360 605**
od tega: odhodki, povezani s trgom, in neposredna plačila	38 040	37 544	36 857	36 054	35 401	34 729	34 015	252 640
4. Migracije in upravljanje meja	**1 687**	**3 104**	**3 454**	***3 791***	***4 302***	***4 359***	***4 910***	***25 607***
5. Varnost in obramba	**1 598**	**1 750**	**1 762**	***2 334***	***2 497***	***2 611***	***2 785***	***15 337***
6. Sosedstvo in svet	**15 309**	**15 522**	**14 789**	***16 609***	***15 827***	***15 046***	***15 235***	***108 337***
7. Evropska javna uprava	**10 021**	**10 215**	**10 342**	**10 586**	**10 887**	**11 229**	**11 443**	**74 723**
od tega: upravni odhodki institucij	7 742	7 878	7 945	8 107	8 310	8 541	8 660	57 183
ODOBRITVE ZA PREVZEM OBVEZNOSTI SKUPAJ	**107 885**	**166 070**	**165 443**	***170 921***	***169 709***	***159 852***	***162 014***	***1 101 894***
ODOBRITVE PLAČIL SKUPAJ	**154 065**	**153 850**	**152 682**	**151 436**	**151 175**	***159 978***	***155 025***	***1 078 211“***

o

o o

49. naroči svoji predsednici, naj to resolucijo posreduje Svetu in Komisiji.